

ARVĪDS JĀŅKALNS

Dzimis: 1918. gada 8. maijā Valkas rajonā

Mācības: Rīgas un Valmieras Kurlmēmo skolā

LNS biedrs no 1935. gada

Darbs: Rīgas MRU 37 gadi; LNB Centrālās valdes sporta instruktors

Sabiedriskais devums: fizkolektīva padomes priekšsēdētājs — 30 gadus; pats aktīvs sportists

LNS Goda biedra nosaukums piešķirts 1992. gadā

Visu mūžu kopā ar sportu

Šis diženais, sirmais vīrs Sportas federācijas ballē tika lūgts kāpt uz skatuves un nodot balvu Gada labākajam sportistam. Jāņkalna kungs 30 savus mūža gadus veltījis nedzirdīgo sportam, par to nesaņemot nekādu atalgojumu.

Šeit viņa pārdomas par savu dzīvi un sporta — nozīmi tajā.

Tā sākās garais dzīves ceļš

Esmu dzimis Valmieras rajona Kalnaceplu pagastā pirms 90 gadiem. Kad tēvs atrada uzskaitveža darbu Rīgas muižā, visa ģimene pārcēlās uz Rīgu. Mamma vienmēr bija mājsaimniece.

1924. gadā sāku mācīties Rīgas nedzirdīgo bēr-

nu internātskolā. Tēvs nebija apmierināts ar klases audzinātājas darbu, turklāt avīzes vēstīja, ka Valmierā un Jelgavā būvē jaunas skolas.

Tā nu nokļuva Valmieras Kurlmēmo skolā, jo Jelgavas vilcienu stacija no skolas bija tālu. Man bija burvīga skolotāja Milda Alksne.

Tomēr galu galā 1934. gadā beidzu Rīgas skolu, jo Izglītības ministrija veica pārbaudi Valmieras skolā un lielos pušus aizsūtīja mācīties uz Rīgu.

Uz darba ceļa stājoties

Tālāk jau sekoja manas pirmās darba gaitas. Sākumā biju māceklis grāmatsējējos Rīgas amatniecības skolā. Tur apguvu arī mūrniecību, galdniecību, metālkalšanu, grāmatsējēja amatu. Šo skolu gan pametu. Turpmākos 4 gadus privāti mācījos par grāmatsējēju. Ieguvu Latvijas Amatniecības kameras zelta diplomu. Gandrīz tiku līdz meistara nosaukumam, bet tālāko mācīšanos izjauc padomju okupācija. Strādāju tipogrāfijā, kura dažādos laikos mainīja savu nosaukumu — *Rota, Spartaks, Tēvija, Cīņa*.

No 1940. gada mūsu ģimenes dzīvesvieta bija Siguldā. Trīs gadus ar vilcienu braukāju uz darbu Rīgā.

Vairāk nekā 70 gadus biedrībā

Kopš 1935. gada esmu iesaistījies Nedzirdīgo biedrībā un, kad 1936. gadā nodibināja nedzirdīgo sporta organizāciju, visu mūžu esmu gājis roku rokā ar to.

Biju liels sportists, trenējos futbolā, basketbolā. Man patika organizēt, rīkot visādus pasākumus, sacensības utt. Darbojāties kopā ar instruktoru Georgu Poršu.

1947. gadā mani iebalsoja par fizikultūras kolektīva priekšsēdētāju. Tā pēc tam veselus 30 gadus esmu bijis ievēlēts un pārvēlēts šajā amatā (toreiz katru gadu

bija pārvēlēšanas). Darbojoties klubā, satiku nākamo sievu Annu Morāni. Ar sievu nodzīvojām līdz zelta kāzām, pēc gada viņa nomira. Anna bija lieliska aktrise un režisores palīdzē.

Kopš 1950. gada strādāju MRU par grāmatsējēju. Līdz aiziešanai pensijā (1987) tur nostrādāti 37 gadi.

Kāpēc sportisti vairs nav tik aktīvi?

Par to bieži domāju. Gada sportista ballē runāju ar Vari Strazdiņu, LNSF prezidentu. Agrāk, kad sportistiem vajadzēja braukt uz sacensībām, viņu darbavietās saglabāja algas un deva produktu talonus. Sacensības ilga pat 3 — 4 dienas un visās Latvijas pilsētās.

Piemēram, Pļaviņās notika slēpošanas sacensības, ko organizējām ar A. Celmu. Bija Baltijas republikas sacensības Igaunijā, Lietuvā. Piedalījāmies gan nedzirdīgo sacensībās, gan starp dzirdīgajiem.

Sportā dzirdīgie īpašu uzmanību nepievērsa tam, ka esam nedzirdīgi, galvenais bija darbošanās. Mums bieži notika arī tūrisma pārgājieni un velobraucieni — pa Karpatiem, Krimu, piemēram, Kaukāza tūrē nobraucām pat 1000 km.

Pēc kara 1957. gadā Vissavienības Nedzirdīgo spartakiādē Ivanovā ieguvu 1. vietu soļošanā. Uz Olimpiādi Milānā netiku politisku motīvu dēļ.

Nemiera gars

Mūsu darbs bija jāveic sabiedriskā kārtā. Mums ar Poršu pat bija vienošanās, ka viņš strādās pie papīru kaudzes, bet es uzņemšos pārējos pienākumus, jo nebija iespējams pēc darba vēl darboties ar dokumentiem.

Pēc darba ar sagatavoto dokumentu kaudzīti devos uz Sporta komiteju pieteikties sacensībām. Pa vidu gan bija pāris gadu algots instruktora darbs Centrālajā valdē un «Rītausmā» uz pusslodzi.

Es jau mierā nevarēju sēdēt arī pēc aiziešanas

pensijā, joprojām darbojos nedzirdīgo sportā. Aizgāju, kad parādījās uzticams darba turpinātājs Varis Strazdiņš.

Valāsprieki

Esmu kaislīgs autobraucējs ar 19 gadu stāžu. Tā kā biju darba teicamnieks, tad tiku bez rindas pie jauna auto. Tas bija tieši laikā, jo tikko biju beidzis autokursus. Man ļoti interesē vēsture un ģeogrāfija. Patīk sēņot un ogot. Tā ir laba atpūta pie dabas krūts.

Ar sievu Onu satīcīgi dzīvojam kopā 12 gadus. Onu zināju jau sen, bet, kad lūkojos pēc sievas, domāju: es tāds parasts cilvēks, bet viņa gudra, skais-ta! Bet mums kopā ir labi. Abiem patīk ceļot. Ar dzirdīgo tūrisma grupu izbraukāta Vidusāzija. Pēdējie braucieni bija uz Zviedriju, Somiju, Norvēģiju. **D.D.**

«Latvijas Nedzirdīgo sporta federācija mani nekad neaizmirst. Esmu bagāts cilvēks, jo zinu visus sporta vēstures notikumus. Man vienmēr zvana un konsultējas. Ir gandarījums, ka Sporta laureāta ballē tiku lūgts kāpt uz skatuves kā visvecākais sportists un ilggadīgs aktīvists nedzirdīgo sporta organizācijā.»

